

10. februar 2016

Fitness check af habitatdirektivet (revurderinger – sammenblanding af 6.2 og 6.3)

Afgrænsning af emnet: Der ses her på de revurderinger, der angår husdyrbrug. Kravet om revurdering gælder for alle husdyrbrug, der er omfattet af en miljøgodkendelse i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 og alle husdyrbrug, der er omfattet af en miljøgodkendelse i medfør af husdyrbruglovens §§ 11 eller 12.

Revurdering

Tilsynsmyndigheden skal tage godkendelsen op til revurdering, når der er forløbet 8 år efter godkendelsen, og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter husdyrbruglovens § 39 i de tilfælde, som er nævnt i lovens § 40, stk. 2, og i regler udstedt i medfør af lovens § 40, stk. 3. For IE-husdyrbrug kan fristen være kortere, når EU-kommissionen har offentliggjort en BAT-konklusion.

Husdyrbruglovens § 40 stk. 2 angiver følgende tilfælde:

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- 2) forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- 5) det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

I praksis for husdyrbrug er det normalt kun punkt 4, som det relevant at inddrage i en revurderingssag. Det vil sige, at der ses på BAT. Hertil kommer, at der i medfør af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt A, nr. 5, pkt. 2 gælder et krav om, at der ved en revurdering uanset niveauet for BAT vil skulle fastsættes en frist for opfyldelse af det i bekendtgørelsen anførte totaldepositionskrav med hensyn til ammoniak, der gælder ved meddelelse af en godkendelse eller tilladelse. Dette totaldepositionskrav gælder i forhold til kategori 1 og kategori 2 natur. Kategori 1 natur består af nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, der er omfattet af § 7, stk. 1, nr. 1 i husdyrbrugloven. Der er alene tale om naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Kategori 2 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Totaldepositionskravet er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til et generelt meget lavt niveau, der i forhold til kategori 1 natur afhænger af kumulation med andre husdyrbrug. Der foretages ingen konkret vurdering af beskyttelsesbehovet for det aktuelle Natura 2000-område, hvilket indebærer en stor risiko for et unødvendigt restriktivt krav til husdyrbruget.

Det fastlagte meget restriktive kravniveau med hensyn til totaldeposition af ammoniak indebærer også i en situation med tilladelse eller godkendelse en stor risiko for, at kravet går videre end beskyttelsesbehovet kan begrunde, da der ikke skal foretages en konkret vurdering.

Artikel 6, stk. 3

Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 stiller krav til planer og projekter. Det vil for husdyrbrug indebære, at der i de tilfælde, hvor der er krav om en forudgående tilladelse eller godkendelse, vil habitatreglerne skulle iagttages. Der vil således skulle foretages en vurdering af, om projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, og i givet fald kan projektet først godkendes/tillades, når den kompetente myndighed har sikret sig, at projektet ikke skader områdets integritet.

Artikel 6, stk. 2

Habitatdirektivets artikel 6, stk. 2 pålægger medlemsstaterne at træffe passende foranstaltninger for at undgå forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne i de særlige bevaringsområder, samt forstyrrelser af de arter, for hvilke områderne er udpeget, for så vidt disse forstyrrelser har betydelige konsekvenser for direktivets målsætninger. Her er således tale om, at de enkelte medlemsstater pålægges en opgave. Til forskel fra artikel 6, stk. 3 angår bestemmelsen også tidligere og nuværende aktiviteter. Eksempelvis betyder det, at der skal gribes ind, hvis en nuværende aktivitet medfører forringelse af et Natura 2000-område. I dansk ret er muligheden for dette implementeret ved kapitel 2 a i Naturbeskyttelsesloven, hvorefter der ved indgreb vil skulle ydes erstatning for tab. I Europakommissionens vejledning om "Forvaltning af Natura 2000-områder" fra april 2000 anføres, at der i forbindelse med indgreb efter artikel 6, stk. 2 kan blive tale om økonomisk kompensation.

Hvis en plan eller et projekt er godkendt i henhold til fremgangsmåden i habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, vil en samtidig anvendelse af den generelle beskyttelsesnorm, der er fastsat i artikel 6, stk. 2, være overflødig, jf. hjertemuslingedommen (sag C-127/02), præmis 35.

Revurdering og artikel 6, stk. 2 og 3

En revurdering i medfør af husdyrbrugloven er ikke en plan eller et projekt i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, jf. habitatbekendtgørelsen. Der sker ingen ændring af aktiviteten. Det ovennævnte krav om fastsættelse af en frist for opfyldelse af det omtalte totaldepositionskrav for ammoniak går videre end selve husdyrbruglovens krav til indholdet i en revurdering. Kravet virker i realiteten til hel eller delvis opfyldelse af Danmarks forpligtelse i medfør af artikel 6, stk. 2 angående ammoniakpåvirkning fra lovligt bestående virksomhed, og det sker uden økonomisk kompensation.

Konklusion

Der er ikke med det ovenstående peget på noget behov for ændring af naturdirektiverne eller vejledningerne til disse, men der er peget på en vidtgående og erstatningsfri hel eller delvis im-

plementering af artikel 6, stk. 2 med hensyn til ammoniak i forbindelse med revurdering af lovligt bestående husdyrbrug.

Det påpeges, at kravet til nationalstaterne i artikel 6, stk. 2 er trådt i kraft den 10. juni 1994. Hvis der vurderes at være et behov for at træffe passende foranstaltninger for at undgå forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne i de særlige bevaringsområder må det betyde, at det bør ske snarest muligt. Det er muligt med Naturbeskyttelseslovens kapitel 2 a. Der burde derfor ikke kunne forekomme situationer, hvor det i en revurderingssag fagligt kan begrundes, at der fastsættes en frist for begrænsning af ammoniakemissionen i forhold til Natura 2000-områder.

Der er ikke kendskab til tilfælde, hvor Naturbeskyttelseslovens kapitel 2 a er anvendt til at påbyde en vurderet nødvendig reduktion af ammoniakemissionen fra et husdyrbrug af hensyn til et Natura 2000-område, men der kendes flere sager, hvor der i forbindelse med en revurdering af et husdyrbrug er fastsat en frist for opfyldelse af det meget restriktive totaldepositionskrav.